

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, ponedeljkov in dnevo po praznikih.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

The first and the Oldest Slovene Newspaper in America.
Established 1891.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Naročnina:	Subscription:
Za celo leto \$5.00	For one year \$5.00
Za pol leta 2.50	For half a year 2.50
Za četrt leta 1.50	For three months 1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto \$6.00	For one year \$6.00
Za pol leta 3.00	For half year 3.00
Za četrt leta 1.75	For three months 1.75
Posamezna številka 3c	Single copy 3c

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnje številko v tednu je čas do četrtke dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Slovensko vprašanje kot vprašanje malega naroda

Zelo vzpodbudljiv članek je objavila te dni Ljubljanska "Slovenija", ki z jasno besedo dopoveduje, da se Slovenci premalo zanimamo za usodo svojega naroda. Članek se glasi:

"Doba, v kateri skušajo nekatere velesile nadomestiti meddržavna načela z nacionalnopravnimi, ni ugodna za uveljavljanje življenjskih pravic malih narodov, kolikor ne gredo v račun teh velesil. Kjer vlada in odloča moč, mali narodi ne štejejo dosti. Nič čudnega ni, če v takem času obupujejo nad usodo svojega naroda vsi šibiki značaji tudi pri nas, ker nimajo notranje trdnosti in moči, ki bi ju zoperstavili psihozi strahu. V našem gledanju na zunanji svet se vedno zrcali naše notranje življenje. S sadizmom samomorilca iščejo in naštevajo ti ljudje razumske razloge in dokaze, ki govore proti obstoju malih narodov. Nimajo čuta za snovanje razvojnih sil, nimajo dovolj zgodovinskega znanja in razgledanosti po svetu. Nesposobni so zato dojeti, da je proces narodne diferenciacije nekaj nujnega, da ni zaključen in ne bo nikoli zaključen, ne zavedajo se, da ta proces narodnega ločevanja ni v nikakem nasprotju z očitno razvojno tendenco po snovanju vedno večjih političnih tvorb. Narodno načelo kot kulturnotvorno načelo je izraz globokih razvojnih tokov in bo vedno gonilo človeškega napredka. Zato ne gre razvoj nikjer v smeri stapljanja narodov, ampak v smeri nasačjanja vedno novih ljudskih občeštev s prizadevanji po samosvojem kulturnem življenju. Ideja o pravici malih narodov do samosvojega in enakopravnega življenja in razvoja ustreza razvojnim nujnostim, in ni je sile, ki bi mogla to idejo trajno zatreti ali maličiti. Mednarodna anarhija v razmerju narodov se bo prej ali slej morala umakniti novemu pravnemu in pravstvenemu redu med narodi in državami. Za majhne narode pride njih čas tako gotovo, kakor pride za zimsko puščobo pomladno življenje. Odvisno bo vse od njih pripravljenosti za ta čas. Seveda narodu, ki nima volje do življenja, ne more nihče pomagati. Tudi za manjšine malih narodov napoči nova doba. Iz današnjih prerivanj in pretresov bo izšlo novo pojmovanje naroda in narodnega prava. Kar danes neki veliki narodi iz osvajaških namenov tako poudarjajo, bo moralo veljati tudi za male narode. Zmagati mora načelo, da predstavlja vsak narod neko živo organsko enoto po svojem življenjskem občutju, po svojih kulturnih vezeh, da predstavlja neko duhovno občestvo, ki veže svoje člene preko vseh državnih meja. S tega vidika ne bomo mogli pripadnike neke narodne manjšine samo šteti, morali bomo manjšino tudi tehtati, upoštevati njen pomen za narodno celoto. Majhnemu narodu ne pomeni izguba ene četrtine narodnega telesa nič manj ko velikemu. Zanj in za njegov narodni obstoj lahko pomeni izguba stotisoč rojakov hušji udarec ko za velik narod izguba enega milijona. Nihče ne misli, da bo zmagalo tako pojmovanje in vrednotenje naroda kar čez noč, a čas in razvoj delata v to smer, in tudi Slovenci moramo s tem računati.

Več ko ena tretjina našega naroda živi za mejo. Svet takih dejstev ne upošteva. Naša narodna manjšina pomeni zanj drobec jugoslovanskega naroda, svet nas kot narod ne pozna, in to lahko postane kdaj usodno za nas. Prav zemljepisna izpostavljenost slovenskega ozemlja, dejstvo, da leži naša zemlja stisnjena med dva mogočna ekspanzivna imperija, nam narekuje, da se v danem državnem okviru uveljavimo kot samostojen narod. Svet mora vedeti, da živimo Slovenci svoje samostojno narodno življenje pri vsej navezanosti na skupno državo, mora vedeti, da slovenska narodna manjšina ni samo neznaten del enega jugoslovanskega državnega naroda, ampak življenjskovalen del našega narodnega telesa. Ni vseeno, če predstavlja ta manjšina za nas celo tretjino naše narodne celote ali samo tridesetino. O uveljavljanju pravic malega naroda tako dolgo ne moremo govoriti, dokler se ne upošteva pravica njegove manjšine sorazmerno z njeno pomembnostjo za celotno življenje naroda. Danes ima svet kaj malo razumevanja za taka dokazovanja in razmi-

šljanja, a kdo si upa zanikati mogočnost, da se časi spreminjajo, da bo narodno načelo navsezadnje le zmagalo. Slovenci smo kaj malo storili, da bi svet seznanili s svojim narodnim položajem in svojimi narodnimi prizadevanji. V tem pogledu moramo mnogo zamujenega popraviti, predvsem pa svet opozoriti in prepričati, da je vsaka aspiracija na slovensko ozemlje znotraj naših državnih meja naperjena naravnost proti golemu življenju našega naroda, da bi vsaka okrnitev tega ozemlja pomenila smrtno obsodbo za slovenski narod, za narod z evropsko civilizacijo in s samosvojem kulturnim življenjem in vsemi ustanovami, ki so v ta namen potrebne.

S tega vidika, zlasti če upoštevamo, da živi skoraj polovica Slovencev izven naše države, se nam predstavlja slovensko vprašanje kot samostojno vprašanje, v določenem pogledu neodvisno od ureditve narodnih razmer v državi, neodvisno od hrvaškega vprašanja, kot vprašanje duhovne združitve vseh raztresenih udov naše narodne družine in življenjskih pogojev naših narodnih manjšin. Vse bolj ko veliki narodi bi se morali brigati za slehernega rojaka za mejo, med izseljenci in v državi onstran Sotle. Nimamo pravice trkati se na prsi in govoriti o slovenski zavesti, dokler v tem oziru ne storimo več ko doslej.

G. KANONIK OMAN 60 LETNIK

Cleveland, O.

Komu po Ameriki ni znano ime Oman. Menda samo onim, ki duhovnike sovražijo, samo oni morda tega imena ne poznajo, vsi drugi pa ga s spoštovanjem izgovarjamo. Dne 22. maja 'bo 60 let, ko je mali deček zagledal luč sveta. Ta mali deček je naš sedanjí župnik naš duhovni oče g. kanonik Oman. — Slovenci v Clevelandu, zlasti farani fare sv. Lovrenca, smo hvaležni Bogu, da je dal dočakati nam in vam, preč. g. Oman vaše 60 letnice. — Kdor pozna g. kanonika Omana, ta ve, da so skromni. Ne pustijo nam prirejati posebnih slavnosti, želijo le, da pridemo k sv. maši, katero bo slavljenec daroval v nedeljo 21. maja v cerkvi sv. Lovrenca. Zato vsi farani fare sv. Lovrenca, pridite v nedeljo ob 10 uri k sv. maši. Zbirali se bomo ob 9:30 pred S.N.D. na 80. cesti. Vsa društva, moška in ženska, pridite, da se uvrstimo in tako skupno odkorakamo v cerkev. Vse zastave, katere so bile blagoslovljene v cerkvi sv. Lovrenca in tudi vsa bandera, naj se nosijo pred svojimi društvenimi člani. Ta dan naj bo parada tako velika, kot še nikdar. Pokažimo se, da ljubimo našega č. g. župnika kanonika Omana. — Zvečer bo v dvorani S. N. Doma prav lep koncert. Za ta večer se ne bo prodajalo nobenih vstopnic po hišah, nikogar se ne bo sililo v dvorano. Kdor pripozna delovanje našega č. g. Omana, se bo gotovo rade volje udeležil programa, ki bo prav lep in zanimiv.

Vam pa, č. g. kanonik Oman, kličem ob vaši 60 letnici: On, kateremu služite že 60 let, naj vas še nadalje čuva in varuje vsega hudega. Naj bo božji blagoslov nad vami in nad vašim misijonskem

delovanjem med nami vašimi farani ter med vsemi, katerim tako radi govorite božje besede. Naj bi bile vaše vzpodbudne in lepe besede, katere nam tolikokrat govorite vam v dobro in našim dušam v zveličanje. Zavedamo se, da ste vi med nami zares božji poslanec, zato vas resnično ljubimo. Zavedamo se pa tudi, da smo ljudje, polni slabosti. Duh je voljan, toda naše navede, naša narava je slaba. Toda, ker poznate naše slabosti, si upamo misliti, da nam to oprostite. — Eno željo pa imamo vsi vaši farani in upam, da tudi vsi čitatelji tega lista in ta je: Dobri Bog naj vas še dolgo let ohrani med nami zdrave in zadovoljne, da bi še veliko neumrjelih duš pripejli pred prestol Najvišjega. Kadar se bo pa Bogu videlo, da ste že dovolj dobrih del napravili na tej zemlji, pa naj ima za vas pripravljen najlepši prostor.

SLOV. ZVEZA DRUŠTEV NAJSV. IMENA!

Cleveland, O.

Trimesečno zborovanje Slovenske Zveze Društev Najsvetejšega Imena, ki se je vršilo pri fari Matere Božje na Holmes Ave., je bilo jako uspešno. Udeležba je bila lepa in tudi sklenilo se je več važnih stvari. Natančno poročilo bo gotovo podal brat zapisnikar. Omenil bom samo par prav važnih točk.

Marsikateri misli, da je društvo Najsvetejšega Imena samo cerkvena bratovščina to je, da je samo za molitev in druga dobra dela; Ja! To je resnica, ampak ima pa tudi dolžnost, da brani, kar je nji svet. Tako bomo tudi mi sledili zgledu naših ameriških bratov, ki so vedno na straži in pazijo, da se ne dela krivica veri in morali, pa najsibjo že potom časopisov ali kakih drugih virov. V bodoče bomo tudi

udejstvovanje v tej novi domovini. Tolažljivo za vse je to, da pri vseh teh gibanjih se naša ameriška mladina tako izvrstno izraža kot nova generacija, ki bo še dolgo let za nami ohranila vero, duh, in kulturo našega naroda.

Ne moremo pa pričakovati da bi ameriški fantje in dekleta mislili samo na to kar je slovenskega. Ko so ob enem tudi pravi amerikanci, jih zanima ameriško življenje, jezik, in kultura. Zato se radi pokažejo tudi na angleških programih. V tem smislu, se člani in članice Dramatičnega kluba, pri cerkvi sv. Jožefa, pridno pripravljajo na dramsko igro v angleškem jeziku, "Sweetwater Trail", katero bodo priredili v nedeljo dne 21. maja, popoldne in zvečer, in torek 23. maja zvečer v farni dvorani. Popoldanska predstava se začne ob 2:30, večerna ob 8:00.

"Sweetwater Trail" je šalo-igra v treh dejanjih. In kaže življenje svetovno znanih kanadskih policistov, "The Royal Mounted", kanadskih živinorejcev, ali rančarjev, in Indijancev. Je tipična ameriška igra katera se bo dopadla vsakemu amerikancu, in vsakem katerega zanima ameriško življenje.

Kanadski policisti bodo: Tone Rozman, naš organist; John Nemanich, William Buchar, in Raymond Muhich. Rančarji: Julius Zlogar, William Gasperich. Albert Skul bo francoski kuh. Ženske vloge so sledeče: Genevieve Setina je oficirjeva hči, Helen Zavrnsnik je bogata vdova, Dorothy Zupancic predstavlja izobraženo indijansko dekle, Catherine Flajnik igra hišna služkinjo, Christine Slapnicar in Victoria Mutz sta dve tovarišici. Miss Anne Jevit učiligo.

Vsi farani in prijatelji dramatike ste vljudno vabljeni da pridete gledat igro in da si privoščite en večer lepe zabave in poštenega smeha. Vstopnina za odrasle 35c za otroke Jožefa.

G. K.

10c. Ves dobiček za cerkev sv.

SLOV. ZVEZA DRUŠTEV NAJSV. IMENA!

Cleveland, O.

Trimesečno zborovanje Slovenske Zveze Društev Najsvetejšega Imena, ki se je vršilo pri fari Matere Božje na Holmes Ave., je bilo jako uspešno. Udeležba je bila lepa in tudi sklenilo se je več važnih stvari. Natančno poročilo bo gotovo podal brat zapisnikar. Omenil bom samo par prav važnih točk.

Marsikateri misli, da je društvo Najsvetejšega Imena samo cerkvena bratovščina to je, da je samo za molitev in druga dobra dela; Ja! To je resnica, ampak ima pa tudi dolžnost, da brani, kar je nji svet. Tako bomo tudi mi sledili zgledu naših ameriških bratov, ki so vedno na straži in pazijo, da se ne dela krivica veri in morali, pa najsibjo že potom časopisov ali kakih drugih virov. V bodoče bomo tudi

mi pazili na razne časopise, za članke, ki bi napadali Cerkev in vero in vsak tak napad bo dobil odgovor, tako, da bo javnost vedno slišala oba plati zvona.

Druga važna točka pa je, da bomo letošnjo poletje obhajali "SLOVENSKE KATOLIŠKE DAN". Že dolgo ni bilo tukaj kaj takega in je potrebno, da se zopet pokažemo v javnosti. Ker je bilo odboru naročeno, da preskrbi prostor in določi dan, se tem potom naznanja, da se bo vršil ta pomenbni "SLOVENSKE KATOLIŠKE DAN" v nedeljo 20. AUGUSTA na takozvanih "SPELKOTOVIH PROSTORIH", koji prostor so nam tako blagevolje preskrbeli župnik fare sv. Kristine Rev. A. L. Bombach.

Kaj vse bo na dan 20. avg., se bo javnosti poročalo od časa do časa. Odbor je že na delu in jamči, da bo ta dan nekaj velikega za slovenski narod. Naj še omenim, da je VES prebitek tega dne (20. avg.) namenjen slovenskim OO. frančiškanom v Lemontu v pomoč pri zidavi novega semenišča.

Ze danes kličem vsem SLOVENCEM da si zabležite dan 20. AUGUSTA, za gotovo udeležbo velikega SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DNEVA. Pozdrav vsem,

Frank A. Hochevar, taj.

ČLANICAM PODR. ŠT. 88, SZZ.

Johnstown, Pa.

Naša seja dne 7. maja je bila pohvalno obiskana. Tako, cenjene članice, prihajajte vedno na sejo. Več ko nas je, boljše kaj koristnega ukrenemo v prid naše podružnice in SZZ. — Naznanim vam cenjene članice, da se bo naša prihodnja seja vršila v nedeljo 11. junija, namesto 4. junija. Torej prihodnja seja bo 11. junija zvečer ob 7. uri v navadnih prostorih. Kar se tiče naše prireditve ki smo jo imeli 6. maja, bo priobčeno v "Zarji". — Pozdrav vsem članicam SZZ. Mary Lovše

ZADNJI OSVOBOJENI SUŽNJI

V Bardoli v Indiji je do zadnjih časov veljal družabni red, po katerem je večina prebivalstva — kakih 40.000 po številu — živela v stanju suženjstva, osnovanega na denarnih posojilih. Lastniki zemlje so veleposestniki, ki imajo po svojih poljih cele vasi. Kadar se je kdo od prebivalcev poročil in če je hotel ostati v domačem kraju, je moral najeti pri gospodarju posojilo, katero se je obvezal odplačevati z delom na gospodarjevem polju. To delo pa je bilo tako nizko cenjeno, da ga navadno nihče ni odslužil. Indijski nacionalni kongres je sedaj ta sistem odsluževanja posojil odpravil in ga nadomestil s sistemom mezde. Kmetje so torej vsaj na zunanji in osebnosti svobodni, čeprav niso nikaki gospodarji zemlje. Prebivalstvo se je v velikih množicah Gandiju zahvaljevalo za to "socialno reformo". Vsekakor so ti Indijci zelo skromni!

Dogodki

med Slovenci po Ameriki

'Zlata poroka

Joliet, Ill. — Mr. in Mrs. Frank Culik na 409 Bluff street sta pretekli torek slavila 50 letnico poroke. V soboto 20. maja se vrši v farni dvorani sv. Jožefa slavnosten banket v počast zlatoporočence, ki ga pripravi njunih devet otrok. Na to slavnost je povabljenih do 500 sorodnikov in prijateljev. — Mr. in Mrs. Culik sta bila poročena 16. maja leta 1889 v cerkvi sv. Jakoba. Poročil ju je Rev. Father Damion Koviolek O.S.M. Oba sta bila rojena v Jugoslaviji. Mr. Frank Culik je bil rojen v vasi Eubnarci pri Metliki, njegova soproga pa v Bereči vasi, fara Suhor pri Metliki. Mr. Culik je vodil zadnjih 35 let grocerijsko trgovino na 409 Bluff street. Zlatoporočena imata štiri sinove; Franka, Jr., Antona, Johna in Alberta ter pet hčera; Mrs. Jerry Lauric, Mrs. Joseph Skoff, Mrs. Rudolph Kalcic, Mrs. Joseph McGuckin in Mrs. Mathew Gregory, 38 vnukov in tri pravnuke.

Novi državljani

Cleveland, O. — Pretekli teden je na zvezni sodnji zopet dobilo ameriško državljanstvo 16 naših rojakov in rojakinj. Letos je dosedaj prešlo ameriško državljanstvo v Clevelandu 300 naših rojakov in rojakinj.

Vest iz domovine

Hermine, Pa. — Tukajšnji rojak Christ Bolko, je prejel iz starega kraja žalostno novico, da je v Lokavcu pri Ajdovščini na Primorskem, umrl njegov oče Franc Bolko, v častiljivi starosti 88 let. Zapusča enega sina in eno hčer, tukaj pa zgoraj omenjenega.

Smrt rojakinje

Cleveland, O. — Pretekli teden je umrla v St. Luke's bolnišnici rojakinja Mrs. Mary Paulin, rojena Stroh, v starosti 54 let. Doma je bila iz Dobrega polja na Dolenjskem in je prišla v Ameriko pred 35 leti. Pokojna zapuša soproga in pet sinov.

Tridesetletnica poroke

Indianapolis, Ind. — Rojak Mr. Martin Česnik z 757 N. Haugh St., ki je tudi ustanovnik lista "Novi Svet", je te dni slavil s svojo soprogo tridesetletnico zakonskega življenja. Lepo je bilo, ko je za ta lep dan vsa družina pristopila med peto sv. mašo, ki se je darovala za nje, k sv. obhajilu. Jubilanta imata osem otrok, ki so vzgajeni v krščanskem duhu. Mr. Česnik je sedaj star 61 let, njegova soproga pa 54. Prijatelji jima iskreno želijo, da bi zdrava dočkala še tudi zlato poroko.

'SRITE AMER. SLOVENC'

"TARZAN IN PREPOVEDANO MESTO"

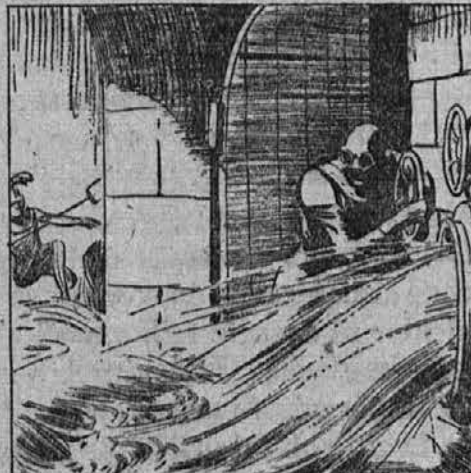
(115)

(Metropolitan Newspaper Service)

Napisal: Edgar Rice Burroughs

Z vso silo so se atharijski vojaki vrgli na Tarzana in njegova dva tovarisa, ki sta se borila z njim proti toliko premoči. Atharijanci so bili prepričani, da po kratkem boju premagajo te sovražnike. V tem trenutku je pa pridil v prestolno dvorano močan val vode, ki je naglo naraščal.

Herkul je imel pač dobre misli, katere je tudi naglo izpolnil. Ko je videl, da prihaja velika premoč, kateri ne bodo kos, je stekel v zračno sobo, kjer je hitro zavrtel vijak in s tem odprl vodo, ki je z močnim curkom drvela v sobo in od tam v prestolno dvorano in poglala vojake v beg.

Vpili so in kleli atharijski vojaki, kajti v vedno naraščajoči vodi se niso mogli bojevati nasproti četudi tako maloštevilnemu sovražniku. Da bi ušli smrti, so se kopili drug vrh drugega. Vsak je pač hotel najprej rešiti samega sebe. Tako je bila nevarnost preganjalcev odvrnjena.

Brian Gregori je med tem opazil, kako je Atan Thome izginil z dragocevnim zabojem Oeta Diamantov. Naglo si je odvzel kapo, tako tudi Tarzan. "Poisci Heleno," reče Brian; "jaz grem za Thomom, da dobim dragocevnost, ali pa poginem." Tarzan ga je hotel pregovoriti, a Brian ga ni poslušal.

POZOR!
Pogled na številke poleg naslova in imena. Ako ti je naročnine potekla, obnovi jo in pomagaj listu!

SE PESMI POJO...

Mary Blai

Pevci! le poj nam pesmi zdaj, dokler je pri nas pomladni raj, dokler tvoje dopušta ti srce, dokler ti v pesmi ne umrje.

Vsaj v petju bol je naša, hrepenenje, v petju radost in življenje, ljubezen v petju in solze, res! v petju celo je srce.

Večkrat čitamo, tudi slišala sem, ko sem bila v domovini, da Dunaj ni danes tisto mesto, kol je bilo pred leti, n. pr. pred vojsko; Dunaj da je danes mrko, tiho, nekako zapuščeno mesto. — Ampak — — — ne ta ka naš čičaški Dunaj! Pri čičaškem dunajskem sv. Štefanu je pa veselja in petja z zvrhanano mero.

Da druge vesele dogodke izpuštim, naj se ustavim malo na so botnem vselem praznovanju 25 letnega zakonskega življenja Mr. in Mrs. A. Fabian. Sorodniki, prijatelji in znanci so jubilatoma pripravili na vso moč prijazne, družabne večer v šolski dvorani, katero so domalega napolnili. Po velikem izenačenju jubilarov in po okusni večerji, so sorodniki in številni prijatelji častitali zakoncem, in vsi jima želeli še na mnoga leta. Potem pa se je razvila prostabava, ki je trajala pozno v noč v splošno zadovoljnost.

Takoj za drugi dan, 14. maja, smo pa imeli napovedan koncert, katerega je priredilo naše cerkveno pevsko društvo Adria. Kot novica, je že bilo poročano o tem koncertu v torkovi številki. A. S. Ker pa sem toliko pohvalnega slišala o tem koncertu in tudi sama imela poln užitek, naj pa se zapišem, da tudi javnost, posebno še naša rojstna domovina, izve, da nismo kar tako na ameriškem Dunaju, v Chicagi pri sv. Štefanu.

Slovenske pesem se je razlegala zadnji nedeljo na vse štiri vetrove velike Chicage. Modro, kot za začetek je zapela naša Adria Oče naš in Ave Marija. Jaz za mojo osebo bi rekla: peli smo zbrano-udano. — In da se človek vzdrami iz te zbranosti, je pa izvrstno zapel Slovan iz So. Chicage vesele, domače pesmi, nam vsem znane, katerim bi se bili najrajši sami pridružili, kajti ljudstvo je pri znanih pesmih na vso moč veselo razpoloženo. Nastopilo je waukegonsko društvo Lira; že kar vnaprej smo vedeli, da se bodo 'postavili', saj smo imeli veselje tudi njih že preje slišati. Aljažev, ujetega, pitca tožba stara, večno nova lepa pesem in melodija, so pevci peli tako lepo, iskreno, da slušatelj pozabi pevce na odru, pred očmi mu stopi pesnik ki je pesem spisal. — Under the Double Eagle, angleško koračnico v slovenskem prevodu, ali smo jo! poslusal, hm, hm; težka izpeljava, toda zapeli so jo prvotno.

Miss H. Wencel, je zapela solo angleški pesmi tako ljubko, vsi smo je bili kot domačinke vesel.

Best of luck, Miss Wencel. Naš mladinski zbor Adria je nastopil in lepo zapel dve slovenski pesmi. Pomenljivo pri tem je, izgovorjava slovensčine. Mnogi so pripomnili: kako razločno izgovarjajo pevci besede pesmi. Tu gre seveda priznanje pevovodjem. Naš čičaški pevovodja Mr. Račič ima krog sebe res skoro vse ameriško rojene pevce, le par je starejših. Umevno je, da ima veliko truda z mladimi, ker ni, da bi jih le melodijo naučil, temveč jim mora biti tudi učitelj in, razlagatelj slovensčine, slovenskih pesmi, kajti, vsaj le če pevci razumejo pomen pesmi, jim je šele moči lepo, z občutkom peti.

Imeli smo še eno društvo iz So. Chicage, cerkveno pevsko društvo Zarja. Njih nastop je bil resno lep in užitek njih pesmij popoln. Zašumelo je po dvorani med poslušalci: tisto dekle, četrti tam v prvi vrsti, ki ima

rudečo rožo v glavi, ona je italijanskega rodu. — Jaz ne vem koliko je resnice na tem, če je kaj resnice, je pač zanimivo, da ameriško rojeno italijansko dekle poje v slov. pevskem zboru slovenske pesmi.

Pa so prišli na oder — Jolietčani. Kaj bodo naredili, je bilo meni že znano, ker sem jih že slišala v Waukeganu. Že mnogim mojim znancom sem pripovedovala o posebnosti tega pevskega društva, a v nedeljo so mi povedali ti moji znanci, da nisem niti malo v pripovedovanju dosegla izvanrednega viška, na katerem to društvo stoji. — Te dni se v naši okolici vse povsodi sliši ponavljati: Zinka, zinka, Zinka, zinka. —

Naša Adria je za zaključek zapela še par pesmi, med njimi težko skladbo Knezov zet, pa izdelali so jo lepo dovršeno. — In kakor že mnogokrat popreje, tako sem še bolj ravno pri tej skladbi občudovala našo mnogoletno pevko, slepo pevko, Justino Kosmačev, Cieblinski. Naj bo skladba težka ali lahka, Justine se je ne ustraši, in slušalcem se zdi, kot da ta slepa pevka vzdružuje s svojim lepim, močnim, koražnim sopranom ves zbor. Koliko sto in sto pesmic in melodij mora Justina znati na pamet, jih nositi v srcu. — Pred mnogimi leti, pred dvajsetimi leti, ko smo mi živeli v Kosmačevi hiši, sem mnogokrat poslušala malo Justine peti in občudovala njen lep glas. Tistikrat sta ji oči in mati kupila "piano". Tu di v ravno tistem času smo igrali igro "Nežka z Bleda". Začela sem prigravljati Justini, če bi ona hotela zapeti med dejanji na odru kako pesem. Malo boječa je bila, a je pristala na to. Začela sem jo učiti, v kolikor sem sama znala "Le enkrat bi videl kak' sonce gor' gre". Čim bolj sem jaz breknala na tipke, tem manj je Justina znala pesem. Ker sem uvidela, da z mano ni nič, sem nekje dobila pesmarico s to pesmijo, katero je Justina dala svojemu slepemu učitelju, ki jo je takrat podučeval piano, in ta slepi učitelj je dal to melodijo nekomu prepisati za slepe, in potem jo je ta slepi učitelj naučil peti gori imenovano pesem. — In Justina jo je pela ob svojem prvem nastopu na odru tako priscrčno ginljivo, da ni bilo suhega očesa v dvorani. — In od tistikrat naprej Justine vedno poje, v čast božjo in v veselje narodu. Poje, če je vesela, poje če je žalostna. Kmalu potem, ko ji je mama umrla, sem jo srečala na poti k večernicam. Pozdravila sem jo nekako z navadnim pozdravom: Halo Justine, no kako kaj?, pa mi odgovori: kaj naj bo, ko mama ni! In ko sem jo deset minut pozneje slišala peti v cerkvi s čistim, močnim sopranom, sem vedela za veliko tragedijo, katere pa nisem umela. —

Tudi v letošnjem maju jo slišimo prepevati z drugimi pevci vred Mariji na čast, ker:

Že krasni maj nam zopet sije, Bednim nam tolažbe sladke lije. Vsaj v svetliščih razlega se en glas:

Kraljica majnika, prositi Ti za nas.

Skončati moram s pripombo, kako zelo tudi nas farane veseli, ko vidimo sodelovanje sosednih fara. Čutili smo se počaščene, ko so tudi č. gg. župniki prišli na našo prireditev. Chicaga Vam je hvaležna.

— ARGENTINA PROTI FAŠIZMU

Buenos Aires, Argentina. — Predsednik Ortiz je izdal zadnji ponedeljek odredbo, po kateri se morajo razpustiti nazijske, fašistične in španske falangistične stranke ter sploh vse stranke, ki so podvržene poveljem iz tujezemstva.

— ŠIRITE AMER. SLOVENCE

RISAR TARZANOVH STORI

Znameniti risar Rex Maxon, ki dela slike za Tarzanove povesti, katere imajo tudi čitatelji A. S. vsak dan priliko videti, se je nedavno povrnil v New York iz Floride, kjer je več me secev zbiral ideje za svoje nove risbe.

ZA NAŠE GOSPODINJE

PARADIŽNIK

Mnogo je še gospodinj, ki ne znajo paradižnika pri kuhi tako ceniti, kakor zasluži. Paradižnik nobene jedi ne pokvari, pač pa v veliki meri izboljša, ji da lepo barvo in dober okus. Uporablja ga pri različnih juhah, mesnih in postnih omakah. Poskusi ga dodati kislemu zelju in repi. Daj ga v gobe, pa tudi fižolovo, krompirjevo, lečno in tudi v grahovo juho. Daj ga v ričet in joto, v vse mineštre, obare, raguje, rižote. Krompir, fižol, leča, čičarka, ki jih pripravim v okusni omaki, izboljšaš s paradižnikom in obenem prihraniš na zabeli. Rib-je juhe, obare in brodeti ne smejo biti brez paradižnika, ako hočemo, da ima jed pravim jaz breknala na tipke, tem manj je Justina znala pesem. Ker sem uvidela, da z mano ni nič, sem nekje dobila pesmarico s to pesmijo, katero je Justina dala svojemu slepemu učitelju, ki jo je takrat podučeval piano, in ta slepi učitelj je dal to melodijo nekomu prepisati za slepe, in potem jo je ta slepi učitelj naučil peti gori imenovano pesem. — In Justina jo je pela ob svojem prvem nastopu na odru tako priscrčno ginljivo, da ni bilo suhega očesa v dvorani. — In od tistikrat naprej Justine vedno poje, v čast božjo in v veselje narodu. Poje, če je vesela, poje če je žalostna. Kmalu potem, ko ji je mama umrla, sem jo srečala na poti k večernicam. Pozdravila sem jo nekako z navadnim pozdravom: Halo Justine, no kako kaj?, pa mi odgovori: kaj naj bo, ko mama ni! In ko sem jo deset minut pozneje slišala peti v cerkvi s čistim, močnim sopranom, sem vedela za veliko tragedijo, katere pa nisem umela. —

PRIPRAVA NEKATERIH JEDI

Paradižnikova juha z makaroni

V kozici duši na žlici masti dva srednje debela paradižnika in eno na tenke zrezano čebulo toliko časa, da se čebula zarumeni in se paradižnik zmehča. Potem prilij dva kvorta tople vode in vse skupaj kuhaj kake pol ure, nakar prideni prežganje iz ene žlice masti in moke. Ko je že nekaj minut vrelo, juho preceedi in stresaj vanjo pol funta kuhanih in odcenjenih makaronov. Ko je vse skupaj še enkrat prevrelo, je juha gotova.

Teletina v paradižnikovi omaki

Funt in pol telečjega mesa osoli in popopravi. V kazi razbeli mast in ko je vroča deni vanjo pripravljeno meso ter postavi v zmerno toplo peč. Med pečenjem meso pridno polivaj s sokom, po potrebi pa dodaj tudi malo vode. Meso med pečenjem tudi večkrat obrni, da se po vseh plateg lepo zapeče. Med pečenjem pripravi sledečo omako: V ponvi razbeli nekoliko masti s sladkorjem. Ko prične sladkor rumeneti, najprej zalij z nekoliko vode, nato dodaj štiri žlice paradižnikove mezge. Omaka naj vre vsaj pol ure. Ko je meso pečeno ga zreži na lepe kose, zloži v kozo in na vrh zlij pretlačeno omako. Vse skupaj naj še malo povre. K mesu in omaki lahko daš re-

zance, sušen riž, valjance, ali slično. Teknila bo tudi kakor-šnakoli solata.

Kvasni cmoki

Pripravi kvasno testo iz enega funta moke, dva unci presnega masla, dveh jajc in malo soli. Vzemni nekoliko kvasa, ki ga pusti zakipeti v nekoliko mlačnega mleka, v katerega daš kocko sladkorja. Po potrebi lahko dodaš še kako žlico mleka. Testo naj bo mehko, a ne tekoče. Stepi ga dobro, potem postavi na toplo, da vziide. Nato zajemaj z žlico cmoke, katere s pomokano kozo oblikuj, vdolbi jamico, vtisni vanjo pol žličke gostega povidla, stisni skupaj in polagaj na toplo pomokano desko. Pokrij in pusti prav kratek čas vshajati. V prostorni kazi imej pripravljeno vrelo slano vodo, v katero polagaj po štiri cmoke tako, da obrneš tisto stran ki je bila na deski spodaj, navzgor. Vro naj približno 10 minut. Kuhane in odtečene polagaj v pekač na prepražene drobtinice. Zapeci jih v pečici, da dobe malo skorjice. Potresi s sladkorjem in cimetom.

ZDRAVSTVO

ŽELODEC NA POTOVANJU

Čemu se odpravljamo v počitnicah na potovanja? Pač zato, ker nas to telesno in duševno preustroji, ker nas potovanje ozdravlja — če ne postanemo po njem bolni. . .

Zal pa se to čisto dogaja. Marsikatero potovanje se nam je skazilo in nam je škodilo, ker nismo ostavili želodca doma. Škoda je, da to ni mogoče. Brez potozije, pravi Meredith, brez glasbe, brez sreče, brez vesti, veselja in knjig lahko živimo, brez jedi pa ne. To resnico si neki potovalci in počitničarji menda razlagajo tako, da ni mogoče živeti brez preobite jedi. Temu se pridružuje še to, da se pri večini ljudi na potovanju, na počitnikovanju pojavi neka volja do jedi in pijače, kakršne v normalnih prilikah doma gotovo nimajo. To je gotovo dobro znamenje za ugodne učinke, ki jih ima življenje v spremenjenih razmerah. Ni pa prav, če se pri tem iznebimo vseh ovir, ki jih drugače naravni instinkti postavljajo preobilni jedi. V železniških vozovih imaš čisto priliko opazovati, kako se potniki zalagajo s takšno množino vsakovrstnih jedi, ki bi bila prevelika še za težkega delavca. Baš v počitnicah, ko bi si moralo vse telo odpociti se mora želodec gnjaviti bolj nego vse ostalo leto.

Pri tem ljudje ne grešijo, samo kar se tiče kvantitete, ampak tudi, kar se tiče kvali-

tete. Baš na potovanjih si privoščijo jedi, ki si jih doma ne privoščijo nikoli ali pa le redko. Te jedi, ki jih niso navajeni, so običajno težko prebavljive in potrebujejo dosti več želodčnega soka, da se primerno predelajo. Želodec mora tedaj delati v pospešenem tempu, a če ga venomer zalagaš z novo hrano, ne da bi mu dal časa, da prejšnjo predela, ni čudno, da jed v želodcu "obleži", da se želodec razdraži in da se njegove sluznice vnamejo, tako da začne preutrujeni organ namestu prebavnega soka izločevati sluz. Želodec je pokvarjen in bolezen je tu.

Želodčno nerazpoloženje se očituje potem seveda tudi kot duševno nerazpoloženje, kakor je narobe dejstvo, da slabo duševno razpoloženje neugodno vpliva na prebavo. Na to bi ne smeli pozabiti baš v dnevih, ko se hočemo telesno in duševno odpočiti ter nabrati novih moči in dobre volje za bodoče delo. Zato pazimo na potovanju, ko je že tako težko držati se nekega reda glede hrane, tem bolj na zmernost v jedi in pijači, bolj nego doma in v običajnih okoliščinah. Če je že na vsakem potovanju želodec tvoj nezogibni spremljevalec, tedaj glej vsaj na to, da ne postane tvoj neprijeten spremljevalec!

FRANCOZI SE UČE ARABŠČINE

General Nogues, vrhovni pravnik francoskega Maroka, je pred kratkim pozval vse v Maroku prebivajoče Francoze, naj se učijo arabščine. V zvezi z organizacijo za pouk arabščine je več profesorjev zavoda za višje marokanske študije izdelalo tečaj arabščine po 20 minut vsake vaje, ki jih oddaja marokanski radio. Poleg tega se vsak more za 15 frankov udeleževati pismenega tečaja. Seveda so vsi ti tečaji namenjeni samo odraslim, ker otroci se že v šoli učijo arabščine, čeprav so po očetu in materi pristni Francozi. Vse to naj bi služilo boljše razumevanju med domačini v Maroku in Francozi, da bi se oba naroda čim bolj pomešala med seboj in se tako strnila v trdnjšo enoto.

NEČIMURNOST VZROK NESREČE

Včasih se pa že zgodi kaka tak nesreča, da bi se je človek ne mogel izmisliti. Tako se je pred kratkim zgodilo v Koblencu, da si je neka dama najbolj civiliziranega stila, z bencinom umivala lase. Pri tem si je iz dolgega časa prižgala cigareto. V trenutku se je bencin vnel in dama je bila na enkrat v plamenih. Na njene klice je prihitel mož, da bi ji pomagal. Da bi plamen, ki je ovijal glavo njegove žene zadušil, je pograbil brisačo, ki pa je bila prepojena z bencinom, ker si je z njo brisala lase. Tudi brisača se je v trenutku vnela in mož je dobil močne opekline po rokah. Oba so morali prepekljati v bolnišnico, žena je po obrazu vsa opečena in ji bodo na to pranje las ostale trajne posledice.

DENARNE POŠILJATVE

nakazujemo za Jugoslavijo, Italijo in vse dele sveta po dnevnem kurzu. Prejemniki dobijo lenar na dom po pošti. Včera jo bile naše cene:

ZA DINARJE:	
Za \$ 2.40.....	100 Din
Za \$ 4.70.....	200 Din
Za \$ 6.80.....	300 Din
Za \$ 10.70.....	500 Din
Za \$ 21.60.....	1000 Din
Za \$ 41.00.....	2000 Din

ZA LIRE:	
Za \$ 6.30.....	100 lir
Za \$ 12.60.....	200 lir
Za \$ 29.00.....	500 lir
Za \$ 57.00.....	1000 lir

Vse pošiljave naslovite na:

JOHN JERICH
1849 W. Cermak Road,
CHICAGO, ILL.

DRŽAVLJANSKI KATEKIZEM

Piše Wm. J. Kennick, odvetnik

V. Kakšne sposobnosti mora poslanec imeti?

O. Nihče ne sme biti poslanec, kdor ni 25 let star in ni že vsaj sedem let državljan Združenih držav in ki ne bo, ako izvoljen prebivalec države, kjer bo izvoljen.

V. Kakšne sposobnosti mora imeti senator?

O. Nihče ne sme biti senator, kdor ni dosegel starosti 35 let in ni bil devet let državljan Združenih držav in ki ni bil ob času volitev prebivalec države za katero je voljen.

V. Kdaj in kolikokrat zboruje Kongres?

O. Ustava Združenih držav ima 21 popravkov. Ta 20. popravek izjavlja, da se mora kongres zbrati vsaj enkrat na leto, in to 3. januarja, razun ako s posebno postavo ne določajo drugega dne.

V. Kako postane kaka predloga zakon?

O. Vsaka predloga, sprejeta v poslanski zbornici in v senatu, se predloži predsedniku v njegov podpis. Ako jo podpiše, postane zakon. Ako jo zavrne (jo vrne brez podpisa) smete predloga obe zbornici še enkrat skleniti v dvetretjinsko večino, v katerem slučaju postane zakon brez predsednikovega podpisa. Ako predsednik kake predloge ne zavrne ali ne vrne oni zbornici, kjer je bila najprej predložena, pred koncem desetega dne od časa, ko jo je sprejel, postane zakon.

V. Katere so oblasti, ki jih ustava daje kongresu?

O. 1. Določati in pobirati davke, colnino in užitinski davek, plačevati dolgove in preskrbljevati sredstva za skupno obrambo in splošno blaginjo Združenih držav, toda vsa colnina in uvozni davki in užitinski davki morajo biti enaki po vseh Združenih državah.

2. Izposojati denar na kredit Združenih držav.

3. Urejevati trgovino s tujimi narodi in med posameznimi državami in z Indijanskimi rodovi.

4. Vpeljavati predpise glede naturalizacije in enotne postave glede bankrotov po vseh Združenih državah.

5. Kovati denar, določevati vrednost njegovo in tujega denarja in določevati pravilno mero in tehtnico.

6. Skrbeti za to, da se kaznujejo ponarejevalci vrednostnih listin in denarja Združenih držav.

7. Ustanavljati poštne urade in poštne ceste.

8. Pospeševati napredek znanosti in koristnih ved s tem, da zagotavlja za določen čas pisateljem in iznajditeljem izključno pravico do njihovih tozadevnih spisov in iznajdb.

9. Ustanavljati sodišča, nižja kakor je Najvišje sodišče.

10. Soditi in kaznovati mor-

ske ropanje in zločine na visokih morjih in prestopke proti mednarodnemu pravu.

11. Napovedati vojsko, izdati dovoljenja za plenjenje sovražnikovega imetja in vojnega maščevanja in dajati pravila glede jeknikov, vjetih na zemlji ali na vodi.

12. Nabirati in vzdrževati vojaštvo, vendar nobeno dovoljenje denarja za to uporabo ne sme biti za daljšo dobo kakor za dve leti.

13. Poskrbeti in vzdrževati mornarico.

14. Dajati pravila za upravo in urejevanje vojaštva in mornarice.

15. Dovoljevati vpklic vojaštva na pomoč, da se izvede izvršitev postav Zveze, da se poltlačijo vstaje in zavrnejo sovražni upadi.

16. Poskrbeti za organizacijo, oboroženje in izvežbanje vojaštva in za upravo onega dela, kolikor se ga zveze za službo Združenim državam, prepustiti za mora posameznim državam imenovanje oficirjev in oblast vežbanja vojaštva po predpisih, katere predpiše kongres.

V. Katere pravice se splošno odrekajo državam?

O. One pravice, ki so pridržane kongresu Združenih držav in pravico sklepanja postav, ki bi bile proti ustavi.

V. Kdo ima izvrševalno oblast v Združenih državah?

O. Izvrševalno oblast ima predsednik Združenih držav Ameriških.

V. Kateri drugi izvrševalni uradnik se voli obenem z njim in za isto dobo?

O. Podpredsednik.

V. Kdo more postati predsednik Združenih držav?

O. Nihče drugi razun tukaj rojeni državljan mora biti voljen za urad predsednika, tudi se za ta urad ne more voliti, kdor še ni star 35 let, in 14 let v Združenih državah.

Profesorska. — "No, mojster, kako gre vaši ženi?"

"Gospod profesor, saj vendar nisem oženjen!"

"Oh, saj res! No, kako ste pa z otroki zadovoljni?"

NA PRODAJ

zidana hiša na prometnem kraju v Chicagi, blizu slov. cerkve in šole. Trgovski prostori v pritličju. Stanovanje za dve družini. Kurjava na vročo vodo. Proda se poceni. Poizve se v upravi tega lista.

ROJAKI SLOVENC!

Kadar želite okrasiti grobove svojih dragih, ne pozabite, da imate na razpolago lasnega rojaka.

Postavljam in izdelujem vse vrste nagrobne spomenike v vseh naselbinah države Illinois. Cene zmerno, delo jamčno, postrežba solidna. Se priporočam!

Kadar koli nameravate kupiti nagrobni spomenik, pišite na podpisane za vsa pojasnila in cene. V Vašo korist bo.

Joseph Slapničar
SLOVENSKI KAMNOSEČ
527 North Chicago Street,
JOLIET, ILL.
Telefon 2-4787

DR. H. M. LANCASTER DENTIST

2159 West Cermak Rd.
(ogel Leavitt St.)

Tel. Canal 3817,
CHICAGO, ILL.

PRVI SLOVENSKI POGREBNI ZAVOD V CHICAGI

Louis J. Zefran

1941 W. Cermak Rd., Chicago, Illinois
Phone Canal 4611

NA RAZPOLAGO NOČ IN DAN!

— Najboljši avtomobili za pogrebe, krste in ženitovanja. Mrtvaška kapela na razpolago brezplačno. — Cene zmerno.

"Podkrnoški gospod"

Dolores Wieser:

— ROMAN —

Poslovenil Janez Pucelj.

Gospa rudniškega gospoda prisluškuje opatovi dovršeni grščini kakor pijana od ponosa. Dvigne obraz, ki se okrog njegove marmornate beline ulegajo črni lasje v malih, strogih valovih, in se ozira vprašujoč okrog sebe: tu sede koroške gospe, ki vedno tako zviška gledajo na tujko — gotovo so tudi one lepe, te svetle, kakor mleko nežne, pod težo plavih kit, in te temne z grozljivo neprijetnimi sivimi očmi, toda ona, Nikseta, je vendarle najlepša! Virgilija so same oči zanjo. Virgilius ljubi lepoto kamenitih malikov, ki so jih našli kmetje na Gosposvetskem polju. Kar nor je na skrivnost prozornih, modrozilastih senc, na živalsko otožnost črnih očesnih punčic na najčistejšem dnu. In kadar opazuje hladno popolnost njenega profila in nasladno zboklino njenih ustnic, široki tilnik in žametne, mehko padajoče rame, tedaj se vselej spet ustraši kakor pred kakšnim čudežem. Jeli vžela iz gorskih votlin pogreznjenega Virunuma? Je pred Amorjem pobegla ljubezenska boginja razrušenega templja?

Virgilius je močno srečen ta večer. Pozabil je trde, brezobzirne terjatve, ki se jim kot opat ne more ogniti brez notranjega neugodja. V tej dvorani, polni luči in barve, med temi nališpanimi ljudmi, ki občudujejo njega in njegovo lepoto in strmijo nad njima pri mizi, obloženi z najizbranejšimi slaščicami, se čuti kakor bog.

Napije gospodom, ki se seveda ne menijo dosti za lepoto elizija nad svojimi glavami, pač pa tem bolj veselo-obirajo kope. In pripoveduje gospod dokaj lepih reči, ki jih nikdar ne slišijo od svojih zarobljenih gospodov soprogov.

Zlasti ga veseli, da je prišel Podkrnoški: saj je lep kakor Ahil.

"Hej, gospod prošt, kako vam je kaj vseč?"

Lenart se zaokrene. Obraz mu je vroč in jasen. Hotel je vprav Leonštajnerici zapeti ogrlico, ki se ji je bila odpela, — vedi Bog zakaj. Saj je vendar popolnoma nova.

"Divno!" se smeje Lenart. Virgilius vidi, kako mu bliskajo oči in je kar se da zadovoljen. Čuti, kar povzroča drugim razsipno zadovoljstvo, to tega ognjenega mladca kar upijanja. In prav ima. Sredi tega veselja polnega sijaja in lepote pozabi Lenart na vse, kar ga stiska. Ha, tako živeti! Otresti se vsega! Žgočo žejo, glodajoče hrepenenje tešiti si s polno radostjo! Uganke življenja in večnosti ne boš rešil, Nartej, otročji sanjač! Kaj bi iskal in ugibal! Zasmee se in se vrzi v vrtnice zvenčajočih čaš, opojnih barv in ženskega smeha!

Življenje je tako vroče in lepo!

Če so ga dozda imele ujetega premnoge težke misli — hej: zdaj bo predrl iz ječe! Čemu je gospod? Čemu stoji na hodniku v kleti skrinja? Čemu prinašajo kmetje najtolstješe gosi in lovci divjačino? On seveda nima nobene tako lepe dvorane kakor Vetrinčan, ima pa — še dosti lepši gozd! Naj pridejo gospodje na lov! —

Tedaj — če pridejo, tedaj se to pravi, da tistega, ki so ga postavili na Podkrnos,

zdaj tudi zares priznajo za gospoda. Še z rahlim čustvom, da bo naredil nekaj drznega, vstane in prime čašo:

"Gospodje", zakliče bliskajoč, "ta slavnost ne sme biti zadnja! Kaj se vam zdi, če vam povem, da bi bil v Gorah sijajen lov? Povabim vas na vesel lov v tednu po Veliki Gospojnici!"

Ko stoji tako v svoji mladi lepoti, z glavono, ponosno in objestno v zatilniku, ne pride gospodom niti na um, da ni popolnoma njihov.

"Na lov! Hej seveda, radi pridemo vselej, kadar hočete!"

"Pridemo!"

"Gore, saj, Gore so pravi praščiji in medvedji paradiž!"

"Gospe pridemo tudi s svojimi sokoli!" de divja gospa s Svinca.

Druge dame čebļajo vneto za njo.

Lenart kar žari.

"Zahvaljujem se vam!"

"Čašo izprazni na dušek in se pokloni — ne pregloboko, pa tudi ne preoholo; vprav tako, kakor se spodobi med enakimi.

Ko sede, mu pade pogled na Hemo. Gleda ga všečno, pa v očeh ji leži vendarle kakor tiho vprašanje.

Ko se Lenart proti jutru med prvimi vzdigne, da bi odrinil, in malce težak in omočen vodi Župana čez samostansko dvorišče, zasliši menihe moliti v cerkvi jutrnji oficij.

Molijo sami v koru. Stol njihovega opata je prazen, toda oni prihajajo le in hvallijo Boga, kakor so delali, ko je bil še Volkar, svetnik, njihov oče.

Novinec Bričij, čigar čisti, shujšani obraz je videti kakor svetniška podoba, vidi večkrat še tega ljubljenega pokojnega očeta sedeti kakor senčno podobo v opatovem stolu. Vidi čisto razločno bele lase, krotke, stare oči, ki so vsakomur preiskovale najglobljo dušo: rad bi poljubil drhtavične roke, ki so ga blagoslavliale, ko je bil še pevec na koru.

Bričij take čase pozabi na molitev. Prisluškuje in prisluškuje, ali ne bo zaslišal kakšne besede iz ust velikega molčavca. Prisluškuje zastoj. Mrtvi opat sloni le tiho v svojem stolu in čuje nad svojimi.

In tako je prišlo, da ga nihče ne more pozabiti. Besede, ki jih je govoril, njegova strogost in dobrota, najbolj pa spomin na njegovo brezmadežno življenje napolnjujejo hišo: Volkar, ki že tako dolgo spi pod grobno ploščo, je še vedno oče, ki jih vodi. Virgilius je tujec v svoji opatiji.

Boli stare in moti mlade, ko motijo laški umetniki s svojimi brezsravnimi poganskimi deli samostansko svečanost ali ko odjekajo vriskajoči glasovi prav v cerkev. Ne pogrešajo pa Virgilija pri preprostem obedu in hodijo tudi brez njega molit v kor. Zakaj vse jih še prežarja duh svetnika. In zato molijo tudi to jutro tako pobožno, kakor so molili svoje dni.

Vrstice korne molitve done žalostno na dvorišče, s stebri obrobjeno, ko jaha Lenart odtod. Skoraj se mu zazdi, da je vse mahoma še mrzlejšje in še bolj sivo, kakor je bilo poprej, toda prečuta glava mu ne more razumeti opomina.

(Dalje prih.)

NA OBISK V STARO DOMOVINO

Piše Mrs. Josephine Erjavec, gl. nadzornica SŽZ. Joliet, Ill.

NAŠE BIVANJE V DALMACIJI

Zopet smo se vozili v jugoslovanskem streamline vlaku in to pot proti Dubrovniku v Dalmaciji. Pot se je precej vlekla. Pokrajina skozi katero smo se vozili je bila pusta, samo skalovje in le tu pa tam kako drevo in kaka revna vasica. Začeli smo premišľevati, kako se neki tukaj v teh krajih ljudje prežive, s čim se bavijo. Do trga imajo pač daleč in revščina se pozna vse okoli. Pogrešali smo tiste zelene lepe hribe, na katerih vrhovih kraljuje cerkvice bele, katerih ima naša Slovenija toliko in katerih pogrešamo tudi tukaj v Ameriki. Ti lepi hribi nas vabijo v domovino, te cerkvice nas kličejo in ko stopimo prvič na ljubljena tla domovine nam ti grički, te prijazne bele cerkvice prve pribijajo solzo v oko, solzo vesellega pozdrava. — Vsega tega tukaj v Dalmaciji, kjer smo se vozili, ni bilo videti. Že ko smo se vozili pred par dnevi po Hrvaškem in nato vedno dalje, smo pogrešali te lepote in te domačnosti, ki jo ima Slovenija in katere se ne najde nikjer drugod. Nič čudno ni, da je lepota naše domovine — Slovenija — toliko opevana.

Da nam je bil na vlaku krajši čas, je začela Nežika Lahova peti "Kukavico" ki je bila lanske leto popularna in katero smo menda prvič slišali v Ribnici, na rojstnem domu ge Albine Novak, ki so jo nam Amerikancem zapeli ribniški fantje. Petju so se pridružile na vlaku tudi naša ostala dekleta Miss Marie Draz, Alice Zeleznik obe iz Clevelanda, Hermina Prislaid iz Sheboygana, Evelyn Fabian iz Chicage ter Mayme Rogek in Olga ter Mildred Erjavec, vse iz Joliet. Ker smo bile še daleč od cilja, smo si naročile večerjo na vlaku. — Končno, po dolgem času zagledamo zaželjeno mesto Dubrovnik. Že od daleč smo videle lepo Jadransko morje, po katerem so plule barčice in ladje, razsvetljene z raznimi lučmi, ki so se ponoči tako lepo videle. Tudi ciprese, smreke, palme, stoletne rastline, "rubber plants", že od daleč viditi. Je res krasen pogled, ki se nudi potniku takoj ob vstopu v to lepo mesto.

Tako smo dospeli na cilj ob 11:30 ponoči. Ker je Dubrovnik vedno prenatrpan s tujci, se pač težko dobi hotel, toda na srečo, je sobe za nas rezerviral že poprej naš spremljevalec Joško Zele, jurist iz Ljubljane, ki nam je prišel naproti na postajo. Hotel ni bil daleč od postaje in kmalu smo odložili našo prtljago v "Grand Hotel Petka". Ko smo se nekoliko osnažili, smo se kljub pozni uri podali v spodnje prostore, ven, na vrtno restavracijo, da se nekoliko pokrepčamo. — Naj tukaj omenim, da smo se začetili ob našem prihodu v mesto, ko ni bilo tekoče vode. Potem nam je bilo povedano, da v Dubrovniku vsaki večer zapro vodo od 11 uri zvečer pa do pete ure zjutraj. Čudno se nam je zdelo to, ker je mesto vendar ob vodi. Vendar so nam za nekaj časa postregli, da smo se lahko malo osnažili, predno smo se podali v spodnje prostore. Komaj smo se vsedli, nas natakare že vprašajo po angleško, česa želimo, da nam postreže. — Cene tukaj v mestu so se nam zdele mnogo višje, kakor smo jih bili vajeni dosedaj. Vzrok temu je, ker je mesto priznано letovišče, katero je vedno obilo obiskovano od ljudi, ki lahko

plačujejo visoke cene in si privoščijo razkošje ob Jadranskem morju. — Drugo jutro smo bili ob sedmih že pokoncu, kajti hoteli smo si ogledati mesto že zgodaj zjutraj, predno pritisne okoli poldne tista značilna velika vročina. Zares, tolike vročine, kot smo jo prestali tukaj, nismo doživeli na vsem našem potovanju po Jugoslaviji. — V hotelu smo imeli sobo, katere okno je bilo obrnjeno na morje in s katerega se nam je nudil krasen razgled.

Kakor Sarajevo, je tudi Dubrovnik razdeljen v dva dela, v stari in novi del. Stari del ima še vedno velik in debel rimski zid, katerega so postavili še stari Rimljani. Tudi mnogo poslopij je videti, ki so še iz rimskih časov. Hišice druga poleg druge po hribu in okoli vse v cvetju in rožah, ti nudi najlepši pogled na naravno lepoto. Novi del mesta ima kopališče, krasne restavracije, vrtove prenapolnjene s cveticami, dalje krasna grmovja, palme, ciprese in rastline raznih številnih vrst. Tukaj v Dubrovniku najdeš rože in rastline v vseh mogočih barvah; tudobisi cvetice, ki jih ne najdeš na drugem delu sveta. Tu je v resnici pravi zemeljski paradiž. Dubrovnik se lahko kosa s francosko Rivijero in z drugimi modernimi letovišči v Evropi. Tukaj najdeš skoro vso aristokracijo, ne samo jugoslovanske, tudi iz drugih delov Evrope. Tukaj najdeš bogataše, razkošno oblečene dame, ki sedijo ob obali morja in se hlade v vročini z dragoceno pahljačo ob zvokih najlepših in najbolj izbranih melodij. — Na našem ogledovanju mesta smo si najprej ogledali krasno cerkev, v kateri so slike velike umetniške vrednosti, katerih vsaka ima svoj poseben pomen. Dajmo smo obiskali tudi najstarejšo lekarno v mestu, ki je last co. frančiškanov, dalje njih krasni vrt v ozadju ter kapele. Obiskali smo muzej, v katerem se vidijo obleke raznih narodov sveta, razni prepirani ptiči, različno orodje in druge dragocenosti, last nekdanjih vladarjev Dalmacije. — Ko smo se sprehajali po dekleta domislila, da se gredo kopati. Te, ki niso imele s seboj kepalne obleke, so si jo kar tukaj kupile in tako imajo sedaj lep spomin na jadransko obal in na Dubrovnik. Nekatere deklet pa niso bile veče kopanja, pa so se za nje pobrigale Mrs. Albina Novak in Mr. Zakrajšek, da sta jih učila. — Zopet lep spomin na šolo v Jadranskem morju.

Zvečer onega dne, ko se je ozračje nekoliko shladilo, so se ojunatile in se podale k rimskemu zidovju, kjer se nahaja velik stolp, ki ima več stopnic. Nekaj časa so ga samo ogledale od daleč, nazadnje so se pa le ojunatile in začele druga za drugo stopat po ozkih stopnicah navzgor. Račeno bi namreč videle, kaj je na vrhu. Vse pa niso prišle na vrh. Najbolj junaško so se držale Mrs. Novak, Mrs. Schlosar, Mrs. Kovach in še nekaj drugih deklet. In ker niso mogli pustiti, da bi ženske veljale za najbolj pogumne, sta se podala po stopnicah tudi Mr. Zakrajšek in Mr. Setina in tako so skupno slavili korajžjo, ko so nam z robci mahali v pozdrav s stolpa, medtem ko smo me, ki smo ostale spodaj gledale gori in ki se nam ni bilo treba potiti kot onim, ki so lezli po stopnicah v vrh starega stolpa. Trud jim je bil obiskovano od ljudi, ki lahko

pa bogato poplačan za krasen razgled po celem Dubrovniku. — Ker nam je bilo povedano, da se drugi dan odpeljemo naprej proti Splitu, smo si hoteli ta večer ogledati vso čarobnost in lepoto Dubrovnika, razne zabave in drugo, kar rudi le Dubrovnik izletnikom, ki ga obiščejo.

Naslednje jutro smo se podali v malo dalmatinsko katoliško cerkev, ki se nahajala ravno okoli vogala našega hotela. Ker je bila nedelja, je bila cerkev natlačena polna. Isti dan, v nedeljo 31. julija, se podamo na ladjo Jugoslavija, katere vsaki dan vozi iz Dubrovnika v Split in obratno. Z isto ladjo je še večer pred našim odhodom pripeljal v Dubrovnik ministerski predsednik Stojadinovich s svojim spremstvom, kateremu na čast so priredili velike ovacije. — Enakih ladij je ob pristanišču veliko, ki vzdržujejo promet ob jadranski obali in teh se poslužujejo tudi številni izletniki. Zraven tega se poslužujejo vožnje s parniki mnogi izletniki raje, kot vožnje z vlakom, ker je bolj prijetna. Komaj smo se ukrcali in si poiskali stole ter prostore kjer bomo preživeli teh par ur, že se je začel parnik pomikati od obali in kmalu je bil lepi Dubrovnik z vsemi svojimi čari za nami.

Pisano polje

J. M. P.

Žarki.

Prav, ako je, in ko bi le bilo. Okoli "Napreja" so silno "bizi", da uničijo fašizem in rešijo Jugoslavijo. Oboje je zelo dobro delo, in jim moram dati nekaj kredita. Ako bi ne pomagalo dosti, vsaj škodovati ne more. Vprašanje je le, če tudi pravilno uničujejo Hitlerjeve in Mussolinijeve fašizem in pravilno rešujejo Jugoslavijo. Gre pri tem v okoliš naših razmer. Stari socialisti so hudo ljubosumni, ker jim udarja v njih zelnjak, pristnih komunistov je premalo, dasi se hudo postavljajo, in tako hodijo s klobukom v rokah okoli katoličanov, jim ponujajo po ukazu kominterne roko in hodijo okoli tistih, ki niso ne taki, ne drugačni, pa so le tudi malo še "katoliši" in gledajo kak komunistem, kadar ga pač vidijo, malo postrani. Gre torej za to, da se katoličanom in tistim malo še "katoliši" možicelnim dopove, da ruski komunistem nikakor ni tisto strašno strašno ali tista zverinska pošast, ki bi hotela vso vero in vsako vero požreti in uničiti. Narobe. Baje je ustava v Rusiji "najdemokratejšnja" in vsebuje tudi popolno versko svobodo in versko svobodno udejstvovanje. Sicer črna težka operacija, ampak vsaj majhen poizkus za pobeljenje ne more ravno škodovati.

"Naprej" zato prinaša poročilo iz gubernije Kursk, ki pravi, da je tam sicer število duhovnikov slo nazaj, ampak da jih je še vedno nad 800 in če jih ni več, ni krivo kako preganjanje, le v tem je razlog za nazadek ker vlada zdaj ne podpira več cerkve in se mora cerkvena roba sama vzdrževati, in da je klaverno, je razlog pri pčlem zanimanju za vero, ni pa krivo vladno preganjanje. No ja — vsaj na papirju je menda tako. Se ne bom prepričal. V resnici je stvar precej drugačna, pa bi me le veselilo, ako bi bila taka verska svoboda ne morda le na papirju in v ustavi. Upam, da se tudi komunistom in vladnim "Rusom" polagoma posveti v glavah, da Boga ne morejo ubiti, ako je Bog. Radi te "ustavne" svobode pa se vsaj katoličani ne smejo dati zapeljati, in tu je treba — previdnosti. Borba zoper fašizem in obramba Jugoslavije.

razgled po celem Dubrovniku. — Ker nam je bilo povedano, da se drugi dan odpeljemo naprej proti Splitu, smo si hoteli ta večer ogledati vso čarobnost in lepoto Dubrovnika, razne zabave in drugo, kar rudi le Dubrovnik izletnikom, ki ga obiščejo.

Naslednje jutro smo se podali v malo dalmatinsko katoliško cerkev, ki se nahajala ravno okoli vogala našega hotela. Ker je bila nedelja, je bila cerkev natlačena polna. Isti dan, v nedeljo 31. julija, se podamo na ladjo Jugoslavija, katere vsaki dan vozi iz Dubrovnika v Split in obratno. Z isto ladjo je še večer pred našim odhodom pripeljal v Dubrovnik ministerski predsednik Stojadinovich s svojim spremstvom, kateremu na čast so priredili velike ovacije. — Enakih ladij je ob pristanišču veliko, ki vzdržujejo promet ob jadranski obali in teh se poslužujejo tudi številni izletniki. Zraven tega se poslužujejo vožnje s parniki mnogi izletniki raje, kot vožnje z vlakom, ker je bolj prijetna. Komaj smo se ukrcali in si poiskali stole ter prostore kjer bomo preživeli teh par ur, že se je začel parnik pomikati od obali in kmalu je bil lepi Dubrovnik z vsemi svojimi čari za nami.

je, ako je še mogoča, je eno, enako tudi "delo" za izboljšanje delavskih razmer. Tu je neka "kompanija" mogoča in morda celo na mestu. Drugo pa je, ako se hoče vse to doseči na podlagi komunističnega naziranja, in komunistem je ateizem, in kadar bo jenjal biti ateizem, bo tudi njega konec, dokler pa komunistem vpliva, bo delal tudi za ateizem, dasi taktično kakor gad skrije svoje noge. Katoličani morajo imeti glave na pravih mestih.

Še druga poteza je pri "Napreju", in tudi pri ti potezi pravim: prav, ako je, in ko bi le bilo. Naštevajo dosednji napredek v Sovjetiji, in naštevajo tudi, kaj vse bodo še izvršili. Komunistem za enkrat gor ali dol. Kot Slovani in ljubitelji slovanskega ruskega naroda me mora le veseliti, ako vsa sedanja Rusija vsaj gospodarsko napreduje, če je napredovala, in bi se napredovala. Toliko šol, toliko učiteljev, zdravnikov, bolnišnic, železnic, cest, kanalov... in toliko in toliko jih bo še. Zatisnem vsaj eno oko radi tistega komunističnega šmenta, ako je vse tako, kakor je na — papirju. Vsekako je pa čudno, da se napoveduje silno napredovanje, ko se prične — petletka, in če je ena skončana, pa se začne takoj druga, in zdaj so na tretji. Bogami, ali niste se hvallili, da bo vsega dosti že po prvi petletki? Kako, da je bilo treba še druge, in zdaj še tretje?? Porečete, da je bilo treba pač veliko dela, in pritrdim. A imam in vidim poročila, da "narejenega" ni bilo toliko, kakor se je naprej napovedovalo. Povem vam: kolektivizem je v marsičem na mestu in dober, ni pa v vsem, in tu tiči zabloda komunističnega naziranja, ker to naziranje izključuje zasebno iniciativno pri delu, in zato se "dela", pa se ne "naredi" dosti. Ko bodo vladni možicelniki prišli do tega, da ohranijo kolektive tam, kjer so na mestu, in pustijo zasebno iniciativno tam, kjer je enako na mestu, boste doživeli, da bo nekaj "nared", s samimi petletkami in načrti, kaj boste naredili, ne boste naredili dosti.

GUZAJ

je tiskan v knjigi in tisti, ki so popraševali po tej knjigi, jo zdaj lahko dobijo.

Povest "Guzaj" je znana iz objave v "Amer. Slovencu". Knjiga stane s poštnino... 60 centov. Naroča se od:

KNJIGARNA AMERIKANSKI SLOVENEK
1849 West Cermak Rd.
Chicago, Ill.

DR. J. E. URSICH

ZDRAVNIK IN KIRURG

1901 W. Cermak Road
CHICAGO, ILL.

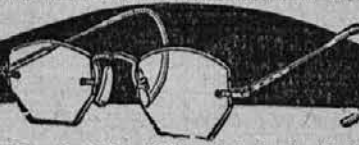
Uradne ure: 1—3 popoldne in 7—8 zvečer izvenmi ob sredah.

Residenčni telefon: La Grange 3966

Uradni telefon: Canal 4918

PO DNEVI NA RAZPOLAGO

CELI DAN V URADU.

Pregleduje oči in predpisuje očala

23 LET IZKUŠNJE

DR. JOHN J. SMETANA
OPTOMETRIST

1801 So. Ashland Avenue

Tel. Canal 0523

Uradne ure: vsak dan od 9. zjutraj do 8.30 zvečer.

Sveto pismo - novi zakon

Vsebuje Sv. Evangelije in Dejanja Apostolov. Knjigo je priredil in sestavil č. g. Jožef Zidanšek, duhovnik lavantinske škofije. Vsebuje 541 strani in je primerne žepne oblike.

STANE S POŠTNINO \$1.00 Naroča se na naslovu:

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 W. Cermak Rd.

Chicago, Illinois